

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 87.730 van 31 mei 2000

A. 56.023/VI-11.711

A. 56.026/VI-11.712

In zake : **1. RUTH** Jacques, overleden, wiens geding hervat is door diens weduwe,
BRUGGEN Lisette, die optreedt zowel in haar eigen naam als in de hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordigster van haar minderjarig kind :
RUTH Loïc,
en door
RUTH Yannick en
RUTH Cindy, die optreden in hun hoedanigheid van erfgenamen van hun vader, de voornoemde Jacques RUTH.

2. VERVIER Philippe,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Jean-Luc FLAGOTHIER, advocaat,
boulevard Piercot 4/014, bus 20,
4000 Luik,

tegen :

1. de Stad LUIK, vertegenwoordigd door haar College van burgemeester en schepenen,

2. de Burgemeester van de Stad LUIK,
die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Vincent NEUPREZ en
Mr. Dominique WAGNER, advocaten,
quai de Rome 2
4000 Luik.

DE RAAD VAN STATE, VIe KAMER,

Gezien de op 29 januari 1994 ingediende verzoekschriften, waarbij Jacques RUTH en Philippe VERVIER de nietigverklaring vorderen van de beslissingen van 3 december 1993 waarbij de burgemeester van Luik hen bij wijze

van tuchtstraf een schorsing in hun ambt van agent-brigadier van politie met verlies van wedde gedurende vier dagen heeft opgelegd;

Gelet op arrest nr. 78.114 van 13 januari 1999 waarbij de zaken worden samengevoegd, de debatten worden heropend en onderzoeksmaatregelen worden bevolen voor het onderzoek van het eerste middel van de verzoekschriften;

Gezien de akte van hervatting van het geding ingediend op 26 februari 1999, enerzijds door Lisette BRUGGEN, weduwe van Jacques RUTH, die verklaart op te treden zowel in eigen naam als in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordigster van haar minderjarige kinderen Yannick RUTH, geboren op 12 augustus 1981, en Loïc RUTH, geboren op 19 juli 1990, erfgenamen van hun vader, de voornoemde Jacques RUTH, en anderzijds door Cindy RUTH, geboren te Luik op 13 december 1978, eveneens erfgename van Jacques RUTH;

Gezien het proces-verbaal van de onderzoeken gehouden op 31 maart 1999;

Gezien de memories die na die onderzoeken tussen de partijen zijn uitgewisseld;

Gezien het aanvullend verslag ingediend door mevrouw DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 6 juli 1999 waarbij de neerlegging van het dossier en van dat verslag ter griffie wordt gelast;

Gezien de laatste memories die tussen de partijen zijn uitgewisseld;

Gelet op de beschikking van 10 februari 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij bepaald wordt dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 24 mei 2000;

Gezien de akte van hervatting van het geding ingediend op 28 april 2000 door de voornoemde Yannick RUTH, die op 12 augustus 1999 meerderjarig is geworden;

Gehoord het verslag van de heer CLOSSET, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. FLAGOTHIER, advocaat, die voor verzoeker verschijnt, en van Mr. RASE, loco Mr. NEUPREZ en Mr. WAGNER, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw DAGNELIE, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de feiten van de zaak zijn samengevat in het voornoemde arrest nr. 78.114 van 13 januari 1999;

Overwegende, wat het eerste middel betreft, dat reeds uiteengezet is in het voornoemde arrest, dat uit het proces-verbaal van de onderzoeken blijkt, meer in het bijzonder uit de verklaringen van de burgemeester, dat laatstgenoemde na afloop van het verhoor van de betrokkenen geen sanctie heeft uitgesproken, aangezien deze pas later uitgesproken is, namelijk op 3 december 1993; dat de verzoekers tevergeefs aanvoeren dat de betrokkenen daadwerkelijk geloofden dat de beslissing wel degelijk na hun verhoor genomen is, terwijl de bestuurden volgens hen krachtens het beginsel van de rechtmatige verwachting konden afgaan op de inlichtingen en de beloften van het bestuur en terwijl hun rechtszekerheid niet gecompromitteerd zou kunnen worden door een plotse ommezwaai in de houding van de overheid; dat uit de onderzoeken immers geenszins blijkt dat na het verhoor van de personeelsleden de burgemeester aan de betrokkenen zou hebben laten geloven dat hij van plan was om de sanctie onmiddellijk uit te spreken; dat het middel niet opgaat;

Overwegende dat een tweede middel ontleend wordt aan de schending van artikel 303 van de nieuwe gemeentewet, doordat het proces-verbaal van het verhoor niet door de verzoekers is ondertekend voordat de sanctie uitgesproken werd; dat volgens laatstgenoemden bovenvermeld proces-verbaal onmiddellijk na afloop van het verhoor is opgesteld en de sanctie onmiddellijk daarop uitgesproken werd zonder dat zij gevraagd zijn om dat document te ondertekenen; dat zij in hun memories aanvoeren dat, zoals ook uit de onderzoeken gebleken is, de processen-verbaal in minuut opgesteld zijn tijdens de verhoren, waarin de verklaringen van de betrokkenen opgenomen zijn; dat zij aanvoeren dat de documenten die later zijn opgesteld, te weten op 27 oktober 1993, louter een

transcriptie zijn van de voornoemde handgeschreven processen-verbaal en dat deze niet voorgelezen zijn noch voor ondertekening zijn overgelegd;

Overwegende dat uit de onderzoeken blijkt dat tijdens het verhoor de heer MOENS, die als secretaris optrad, inderdaad handgeschreven kladversies heeft opgesteld waarin de betogen van de burgemeester en de betrokkenen opgenomen werden, op grond van welke documenten hij achteraf de processen-verbaal van het verhoor heeft opgesteld en ondertekend die aan de betrokkenen ter kennis zijn gebracht voor ondertekening en opdat ze hun eventuele op- of aanmerkingen kenbaar maken; dat artikel 303 van de nieuwe gemeentewet zulk een handelwijze niet verbiedt; dat het alleen vereist dat het proces-verbaal een getrouwe weergave is en dat, indien het “na de hoorzitting wordt opgemaakt”, het binnen acht dagen aan de betrokkene wordt overgelegd met de vraag om het te ondertekenen en met de mogelijkheid voor hem om in voorkomend geval voorbehoud te maken; dat uit het onderzoek van het eerste middel overigens gebleken is dat de sanctie niet op de dag van het verhoor was uitgesproken, maar op 3 december 1993; dat het middel derhalve niet opgaat;

Overwegende dat een derde middel ontleend wordt aan de schending van artikel 305 van de nieuwe gemeentewet, doordat de burgemeester na de hoorzittingen overleg gepleegd heeft met de hoofdcommissaris van politie zonder dat de betrokkenen achteraf gehoord zijn kunnen worden, terwijl deze korpschef handelde als “aanklager” en met het oog op de naleving van de rechten van verdediging de personeelsleden gehoord moesten worden voordat de sanctie uitgesproken werd zodat het debat op tegenspraak gevoerd kon worden; dat een vijfde middel ontleend wordt aan de schending van het onpartijdigheidsbeginsel, doordat de voornoemde hoofdcommissaris deelgenomen heeft aan de beraadslaging van de tuchtoverheid, terwijl hij als aanklager was opgetreden en het verboden is dat zij die deelgenomen hebben aan het tuchtonderzoek, over de zaak ten gronde uitspraak doen omdat zij anders zowel rechter als partij zijn; dat de verzoekers in hun memories betogen dat uit de onderzoeken de dadelijkheid blijkt van de feiten 2 en 3, die tot het bewijs toegelaten waren, te weten hun beweringen volgens welke de hoofdcommissaris van politie, buiten hun aanwezigheid, met de burgemeester in diens kabinet overleg gepleegd heeft nog voor zij uitgenodigd werden om het kabinet opnieuw binnen te komen; dat zij beweren dat ze zich aldus niet naar behoren hebben kunnen verdedigen; dat volgens hen de burgemeester en de hoofdcommissaris zodoende “een gedrag hebben getoond waaruit een vooringegenomenheid ten opzichte van hen blijkt waarmee het resultaat

van de beraadslaging indirect en op aanzienlijke wijze beïnvloed had kunnen worden";

Overwegende dat artikel 305 van de nieuwe gemeentewet bepaalt dat de tuchtoverheid binnen twee maanden na het verhoor uitspraak moet doen, de leden van de gemeenteraad of van het college van burgemeester en schepenen die niet aanwezig waren tijdens de verhoren, wanneer de straf dient te worden uitgesproken door die organen van de gemeente, niet mogen deelnemen aan de beraadslaging en aan de stemming over de op te leggen straf en dat de steller van de beslissing verplicht is de sanctie die hij uitspreekt te motiveren; dat deze bepaling in casu niet van toepassing is; dat het derde middel, in zoverre het de schending ervan aanvoert, derhalve niet gegrond is; dat dit middel evenwel gezien moet worden als zijnde in feite ontleend aan de schending van de rechten van verdediging om reden dat de verplichting om het debat op tegenspraak te voeren niet is nageleefd aangezien de verzoekers niet de kans hebben gekregen om, achter gesloten deuren, van antwoord te dienen op het advies dat is uitgebracht door de politiecommissaris; dat uit de onderzoeken evenwel blijkt dat de burgemeester na de verhoren in zijn kabinet gebleven is met de heer MOENS, commissaris RULMONT en hoofdcommissaris van politie DELREZ, om te horen of laatstgenoemde, aangezien de feiten erkend waren, bleef bij het voorstel van sanctie dat hij had gedaan; dat eveneens blijkt dat de agenten en hun raadsman vervolgens uitgenodigd werden om het kabinet van de burgemeester opnieuw binnen te gaan en dat deze laatste, om hen niet in het ongewisse te laten, hen heeft meegedeeld dat de hoofdcommissaris zijn voorstel gehandhaafd had, dat dat voorstel hem correct leek en redelijk aangezien de feiten bewezen waren en dat de sanctie in het verlengde zou liggen van hetgeen de hoofdcommissaris had voorgesteld; dat men in de handelwijze van de overheden geen echte inbreuk kan zien op het beginsel van de behandeling op tegenspraak, noch het bewijs van schending van het onpartijdigheidsbeginsel; dat de middelen niet opgaan;

Overwegende dat een laatste middel, het vierde van het verzoekschrift, ontleend wordt aan de "dwaling omtrent de omschrijving van de feiten in het licht van artikel 282 van de gemeentewet"; dat de verzoekers betogen dat uit de motivering van de bestreden handelingen blijkt dat het enige strafbare feit dat hun ten laste wordt gelegd erin bestaat dat zij geen enkele interventie gedaan hebben gedurende de nacht van 2 op 3 mei 1993, terwijl uit geen enkel element uit het dossier blijkt dat zij opgeroepen waren om te interveniëren; dat zij aanvoeren dat zij de hele nacht "inzetbaar" zijn gebleven aangezien zij op elk ogenblik konden worden opgeroepen en aangezien de praktijk, die al sinds lang bestond, hen toeliet

zich te gedragen zoals ze hebben gedaan; dat zij daaraan toevoegen dat de overheid ten onrechte ervan afgezien heeft de verschoningsgrond te onderzoeken die zij aanvoerden, namelijk de gewoonten van de dienst, en ze de feiten dan ook niet met de vereiste ernst en exactheid omschreven heeft; dat zij in hun memories van wederantwoord opmerken dat de politiecommissaris de praktijk die zij aanvoeren niet betwist heeft en eraan toevoegen dat feiten die geen tuchtvergrijpen zijn maar enkel de werking van de dienst verstoord hebben, enkel aanleiding kunnen geven tot ordemaatregelen, en niet tot tuchtstraffen;

Overwegende dat krachtens artikel 282 van de nieuwe gemeentewet tuchtstraffen onder meer kunnen worden opgelegd wegens “tekortkomingen aan de beroepsplichten”;

Overwegende dat in casu de bestreden beslissingen gemotiveerd zijn door de overweging dat "de verweten en niet-betwiste feiten tekortkomingen aan de beroepsplichten zijn, aangezien de ploeg gevormd door (de betrokkenen) geen enkele interventie heeft uitgevoerd gedurende de nacht van 2 op 3 mei 1993";

Overwegende dat de betrokkenen gedurende de nacht van 2 op 3 mei 1993 belast waren met "een patrouille met de wagen", met andere woorden dat ze dienden te reageren op elk verzoek om een interventie en surveillancerondes dienden te doen door de straten, aan boord van een politiewagen; dat door de partijen wordt toegegeven dat ze niet afwezig mochten zijn zonder eerst de toestemming daarvoor te hebben gekregen en dat ze in geval van toegestane afwezigheid het hervatten van de dienst behoorden mee te delen aan de telefooncentrale; dat uit het dossier blijkt dat zij afwezig waren om naar een communiefeest te gaan nadat ze de bovenvermelde centrale hadden verwittigd en zonder op voorhand de toestemming te hebben verkregen van het hoofd van hun post, dat ze bij hun terugkeer hebben nagelaten de centrale te verwittigen en geslapen hebben, de een in zijn eigen wagen onder het politiegebouw en de ander in de rustzaal; dat uit het dossier geenszins blijkt dat de betrokkenen zich daardoor zouden gehouden hebben aan een door de overheden gedulde praktijk; dat zij tijdens hun verhoor door adjunct-commissaris RULMONT overigens toegegeven hebben dat zij "een groot deel van hun werk niet verricht hebben en dat er geen surveillance van de openbare weg is gebeurd"; dat de burgemeester dan ook de feiten heeft kunnen omschrijven als tuchtrechtelijke tekortkomingen; dat het middel niet opgaat,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De beroepen worden verworpen.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 8.000 frank, komen ten laste van de nalatenschap van de eerste verzoeker ten belope van 4.000 frank en ten laste van de tweede verzoeker ten belope van 4.000 frank.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op eenendertig mei tweeduizend door :

de HH.	CLOSSET,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
	LEWALLE,	staatsraad,
	HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.